

บรรณานุกรม

เอกสารชั้นต้น

เอกสารที่ยังไม่ได้ตีพิมพ์

- ศิลปากร, กรม. กองจดหมายเหตุแห่งชาติ. สบ.5.2/18 บทความ "ร.ร.ฝึกหัดครู"
พิมพ์ในหนังสือนิคมสารประจำชาติ "ไทยเจริญ" ฉบับปฐมฤกษ์ (2490)
- ___ . สบ.5.2/32 บันทึกรายงานตรวจการจังหวัดต่าง ๆ ในภาค 4 (2494)
- ___ . สบ.5.2/35-50 รายงานผลการปฏิบัติงาน 2497
- ___ . สบ.5.2/54 บันทึกข้อคิดและปัญหาต่าง ๆ เกี่ยวกับการศึกษาภาคบังคับ
(2499)
- ___ . สบ.5.2/56 บทความ "คิดบวก" เขียนลงในวารสารจันทร์เกษม (2499)
- ___ . สบ.5.2/58 บันทึกการตรวจราชการการศึกษาของปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
(2499-2500)
- ___ . สบ.5.2/61 แถลงการณ์ของกระทรวงศึกษาธิการ (2500)
- ___ . สบ.5.2/66 บันทึกข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการศึกษาของชาติ (2500)
- ___ . สบ.5.2/71 นโยบายรัฐบาลด้านการศึกษาและวัฒนธรรม (2500-2501)
- ___ . สบ.5.2/73 การศึกษาภาคบังคับในประเทศไทย (2500-2503)
- ___ . สบ.5.2/111 เอกสารประกอบการเขียนพัฒนาการศึกษาส่วนภูมิภาค (2504)
- ___ . สบ.5.2/118 การตรวจราชการของรัฐมนตรีกระทรวงศึกษาธิการ นนทบุรี,
อ่างทอง (2505)
- ___ . สบ.5.2/152 การร่วมมือจัดทำโครงการการศึกษาส่วนภูมิภาคของประเทศ
เอเซีย
- ___ . สบ.5.2/155 บทความพิจารณาการศึกษาในส่วนภูมิภาค
- ___ . สบ.5.2.2/1 โครงการปรับปรุงฝึกหัดครูใน พ.ศ. 2491 (2490)

- ___ . สบ.5.2.2/6 โครงการปรับปรุงรากฐานการศึกษาของชาติ เสนอรัฐมนตรี
กระทรวงศึกษาธิการ (2494)
- ___ . สบ.5.2.2/10 โครงการกรมฝึกหัดครู (2499)
- ___ . สบ.5.2.2/15 โครงการปรับปรุงการศึกษา (2500)
- ___ . สบ.5.2.2/16 โครงการฝึกหัดครูชนบท (2500-2503)
- ___ . สบ.5.2.2/37 โครงการพัฒนาการศึกษาเมืองหลวง (2503-2505)
- ___ . สบ.5.2.2/38 โครงการจัดการอาชีวศึกษาในระยะเวลา 10 ปี (2504-2513)
- ___ . สบ.5.2.2/39 โครงการจัดการอาชีวศึกษา (2504)
- ___ . สบ.5.2.2/44 โครงการจัดการกรมฝึกหัดครู (2505)
- ___ . สบ.5.2.2.1/1 แผนการศึกษาชาติ พ.ศ. 2494
- ___ . สบ.5.2.2.1/7 เอกสารประมวลข้อคิดเห็นเพื่อการปฏิรูป กระทรวงศึกษาธิการ
(2517)
- ___ . สบ.5.2.2.1/8 การประชุมเบื้องต้นก่อนการสัมมนา เรื่องความเป็นมา
ของแผนการศึกษาชาติ ครั้งที่ 1
- ___ . สบ.5.2.2.1/5 โครงการพัฒนาการศึกษาส่วนภูมิภาค (2501)
- ___ . สบ.5.2.2.1/1-14 ผลงานตลอดปี 2509 โครงการมัธยมแบบประสม
- ___ . สบ.5.2.2.6/1 การประชุม การขยายการศึกษาภาคบังคับ (2505)
- ___ . สบ.5.2.2.6/4 การประชุม การขยายการศึกษาตามแผนการการจี (2505)
- ___ . สบ.5.2.4.1/1 โรงเรียนฝึกหัดครูชั้นสูง ประสานมิตร (2492)
- ___ . สบ.5.2.4.1/4 เรื่องเกี่ยวกับวิทยาลัยวิชาการศึกษา (2498)
- ___ . สบ.5.2.6/1 และ 4 การเตรียมงานสร้างมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ (2503)
- ___ . สบ.5.2.6/9 การจัดซื้อที่ดินเพื่อทำการก่อสร้างมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ (2504)

- ___ . สบ.5.2.6/11 เอกสารเรื่องมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ม.ล.ปิ่น มาลากุล
(2504-2505)
- ___ . สบ.5.2.6/19 รายงาน ม.ล.ปิ่น มาลากุล ต่อนายกรัฐมนตรี วางศิลาฤกษ์
ณ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ (2505)
- ___ . สบ.5.2.6/20-23 การเตรียมงานค่านวิชาการศึกษา, การจัดตั้งมหาวิทยาลัย
เชียงใหม่ (2506)
- ___ . สบ.5.2.6/30 การตรวจราชการก่อสร้างมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ (2506)
- ___ . สบ.5.2.6/34 พิจารณาปัญหาในการจัดตั้งมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ (2506)
- ___ . สบ.5.2.6/65 รวบรวมความในหนังสือพิมพ์รายวันและในวารสารต่าง ๆ ที่
เกี่ยวกับเรื่องมหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- ___ . สบ.5.2.6/145 สรุปผลการเตรียมจัดตั้งมหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- ___ . สบ.5.2.7/68 คู่มือสรรคในการบริหารการศึกษาระชาบาล (2508-2510)
- ___ . สบ.5.2.8/1-13 ศูนย์กลางการอบรมการศึกษานักผู้ใหญ่ จังหวัดอุบลราชธานี
(ศ.อ.ศ.อ.)
- ___ . สบ.5.2.8/1-9 Unesco (ภาษาอังกฤษ)
- ___ . สบ.5.5.1/7 กรรมการจัดงานฉลองวันเกิดครบรอบ 100 ปีของเจ้าพระยา
พระเสด็จสุเรนทราธิบดี
- ___ . สบ.5.2.9/17 การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างรัฐมนตรีว่าการกระทรวง
ศึกษาธิการและผู้แทนองค์การ Unesco (2504-2508)
- ___ . สบ.5.2.9/19-20 โครงการพัฒนาการศึกษาในประเทศไทยของ Unesco
(2508) (ภาษาอังกฤษ)
- ___ . สบ.5.13.1/8 บันทึกของ ม.ล.ปิ่น มาลากุล เกี่ยวกับมหาวิทยาลัยศิลปากร
(2508-2511)
- ___ . สบ.5.27/12 สุนทรพจน์เปิดการอบรมครูใหญ่ที่วราษอาณาจักร

- ___ . สบ.5.27/15 วิจารณ์ศาสน์ (2490)
- ___ . สบ.5.27/22 เรื่องเกี่ยวกับการศึกษาในการประชุมข้าหลวงประจำจังหวัด (2491)
- ___ . สบ.5.27/23 การประถมศึกษาในการรวบรวมนักเรียนครูโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา (2491)
- ___ . สบ.5.27/131 คำกล่าวเรื่องการค้า วัน เดือน ปี แก่ นักเรียนโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา (2501)
- ___ . สบ.5.27/134 คำปราศรัยงานวันครู (2501-2507)
- ___ . สบ.5.27/204 คำปราศรัยวันสถาปนากระทรวงศึกษาธิการ 72 ปี (2507)
- ___ . สบ.5/11-22 -เอกสารในการจัดสอนประโยคเตรียมอุดมศึกษา (2505-2506)
 - ฉลองอายุครบ 5 รอบ (2506)
 - หนังสือ ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว (2506)
- ___ . สบ.5/23-29 ขอประวัติ ม.ล.ปิ่น มาลากุล (2508-2509)
- ___ . สบ.5.1/8 การประชุมครูเพื่อก่อตั้งสมาคมครู (2489)

เอกสารชั้นรอง

หนังสือและวิทยานิพนธ์

การฝึกหัดครู, กรม. หน่วยศึกษานิเทศก์. แนวคิดทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: 2523.

คำบรรยายเรื่องพหุวัฒนธรรมในเมืองประชาธิปไตยของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ณ ห้องประชุมหอสมุดแห่งชาติ เมื่อวันที่ 10 พฤศจิกายน พ.ศ. 2513. พระนคร: บริษัทโรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2513

ดวงเดือน พิศาลบุตร, คุณ. ประวัติการศึกษาไทย. กรุงเทพฯ: ภาควิชาสารัตถศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527.

- ฤษฏี มาลากุล, ท่านผู้หญิง. เรื่องของคนห้าแผ่นดิน อัคระชีวะประวัติท่านผู้หญิง
ฤษฏี มาลากุล (ภาคแรก). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภา, 2518.
- ชววิช ระอุ่ม. "วิวัฒนาการวิชาชีพครูในประเทศไทย." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต
 ภาคบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2520.
- แน่น้อย ศิตศิริวานนท์. "บทบาทเสนาบดี กระทรวงธรรมการ ในระบอบสมบูรณา
 ญาสิทธิราชย์." วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต แผนกวิชาประวัติศาสตร์
 บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2519.
- พรธงาม เข้มบุญเรือง. "การจำแนกประเภทผลงานวรรณกรรมของ ม.ล.ปิ่น
 มาลากุล." วิทยานิพนธ์มหาวิทยลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2524.
- บุญเจือ ไชยภัก. "ปิยาจารย์" ใน หม่อมหลวงปิ่น มาลากุล อนุสรณ์ 7 รอบ
24 ตุลาคม 2530. หน้า 342. กระทรวงศึกษาธิการ, 2530.
- ประทีป ตรีณรงค์. ชีวิตและงานเจ้าพระยาพระเสด็จฯ. พระนคร: โรงพิมพ์
 อุดมศึกษา, 2504.
- ปิ่น มาลากุล, ม.ล.. การจัดตั้งมหาวิทยาลัยเชียงใหม่. พระนคร: โรงพิมพ์
 คุรุสภา, 2505.
-
- . การซ่อมรบเสือป่า พ.ศ. 2461 และพระราชวังสนามจันทร์
 พระนคร: โรงพิมพ์คุรุสภา, 2511
-
- . การซ่อมรบเสือป่า พ.ศ. 2462 และพระราชวังสนามจันทร์
 พระนคร: โรงพิมพ์คุรุสภา, 2511.
-
- . การเตรียมการจัดตั้งมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ในโครงการพัฒนาการ
ศึกษาในส่วนภูมิภาค ภาคศึกษา 8 ตอนที่ 3. พระนคร: โรงพิมพ์คุรุสภา,
 2506.
-
- . การเตรียมการจัดตั้งมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ในโครงการพัฒนาการศึกษา
ในส่วนภูมิภาค ภาคศึกษา 8. พิมพ์ครั้งที่ 2. พระนคร: โรงพิมพ์คุรุสภา,
 2505.

- _____ . การประชุมคนคว่ำอบรมเรื่องการศึกษาผู้ใหญ่ในชนบทที่ไมซอร์
พระนคร: โรงพิมพ์อุดม, 2495.
- _____ . การประถมศึกษา. พระนคร: โรงพิมพ์คุรุสภา, 2491.
- _____ . การศึกษาในประเทศไทย. พระนคร: โรงพิมพ์คุรุสภา, 2494.
- _____ . การศึกษาวิทยวิธีและโครงการพัฒนาการศึกษาในส่วนภูมิภาค
พระนคร: โรงพิมพ์การช่างวุฒศึกษา, 2501.
- _____ . การศึกษาผู้ใหญ่. พระนคร: ไทยวัฒนาพานิช, 2490.
- _____ . การศึกษาสมัยใหม่หาอำนาจเอกพระวรวงศ์เธอพระองค์เจ้าธานีนิวัติ
ทรงเป็นเสนาบดีกระทรวงธรรมการ. พระนคร: โรงพิมพ์คุรุสภา, 2512.
- _____ . กำเนิดโรงเรียนขนาดเล็กหลวง. พระนคร: โรงพิมพ์คุรุสภา, 2517.
- _____ . "ความเคลื่อนไหวทางการศึกษา." ใน สังเขปปรากฏการณ์พิเศษของ
พลเอกมังกร พรหมโยธี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ประธาน
อำนวยการคุรุสภาและปรากฏการณ์เรื่องความเคลื่อนไหวทางการศึกษาของ
หม่อมหลวงปิ่น มาลากุล ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ รองประธานอำนวยการ
คุรุสภา. หน้า 51-52. พระนคร: โรงพิมพ์คุรุสภา, 2497.
- _____ . คำกราบบังคมทูลของหม่อมหลวงปิ่น มาลากุล รัฐมนตรีว่าการกระทรวง
ศึกษาธิการในการเสด็จพระราชดำเนินทอดพระเนตรกิจการของโรงเรียน
ณ โรงเรียนสุนารีวิทยา จังหวัดนครราชสีมา วันที่ 20 กุมภาพันธ์
พุทธศักราช 2507. พระนคร: โรงพิมพ์คุรุสภา, (2502)
- _____ . "คำกราบบังคมทูลสมเด็จพระเจ้าภคินีเธอเจ้าฟ้าเพชรรัตนราชสุดา"
ใน สุจิตร์ สมเด็จพระเจ้าภคินีเธอ เจ้าฟ้าเพชรรัตนราชสุดาสิริโสภา
พัฒนาจิตพระราชนัดดาสมเด็จพระศรีพัชรินทราบรมราชินีนาถ ๖ หอประชุม
โรงเรียนราชินีบูรณะ นครปฐม วันพฤหัสบดีที่ 19 มกราคม พ.ศ. 2521.
พระนคร: ห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคลนิยามวิทยา (แผนกการพิมพ์), 2520.
- _____ . คำกล่าวของหม่อมหลวงปิ่น มาลากุล ในโอกาสที่จะลาจากตำแหน่ง
อธิบดีกรมสามัญศึกษาไปดำรงตำแหน่งปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. พระนคร
: โรงพิมพ์นิยามกิจ, 2501.

- _____ . คำกล่าวของหม่อมหลวงปิ่น มาลากุล ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
ในการอบรมผู้ที่จะเข้ารับตำแหน่งศึกษาธิการจังหวัด พ.ศ. 2489.
พระนคร: โรงพิมพ์คุรุสภา, 2490.
- _____ . คำกล่าวเปิดประชุมโครงการพัฒนาการศึกษาในส่วนภูมิภาค ภาคศึกษา 6.
พระนคร: โรงพิมพ์คุรุสภา, 2503.
- _____ . คำกล่าวเปิดการอบรมวิธีสอนชั้นเตรียมประถมของอธิบดีกรมสามัญศึกษา.
พระนคร: โรงเรียนช่างพิมพ์วัดสังเวช, 2489.
- _____ . คำบรรยายของหม่อมหลวงปิ่น มาลากุล รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษา
ธิการและการปรับปรุงชนบท และเรื่องการศึกษาและการพัฒนาการท้องถิ่น
กับวิชาครูเล่มเล็ก. พระนคร: แสงทองการพิมพ์, 2502.
- _____ . คำบรรยายของอธิบดีกรมสามัญศึกษาในการอบรมครูส่วนภูมิภาค พุทธ
ศักราช 2486 จังหวัดนครราชสีมา วันที่ 12 เมษายน 2486. พระนคร
: โรงเรียนช่างพิมพ์วัดสังเวช, 2487.
- _____ . คำบรรยายเรื่องพหุคุณศิษยานุศิษย์ เมืองประชาธิปไตยของพระบาท
สมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว. พระนคร: ไทยวัฒนาพานิช, 2513.
- _____ . คำปราศรัยของหม่อมหลวงปิ่น มาลากุล รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษา
ธิการ ในการประชุมอาจารย์ใหญ่และครูใหญ่โรงเรียนส่วนกลาง.
พระนคร: โรงพิมพ์คุรุสภา, 2509.
- _____ . คำปราศรัยของ ม.ล.ปิ่น มาลากุล ข้าราชการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวง
ศึกษาธิการ ในโอกาสปิดการประชุมอบรมศึกษาธิการอำเภอทั่วประเทศ
พ.ศ. 2507. พระนคร: ส.การพิมพ์, 2507.
- _____ . โครงการพัฒนาการศึกษาในส่วนภูมิภาค (พ.ศ. ๓.) โครงการทดลอง
การศึกษาในด้านบริหารการศึกษา. กองเผยแพร่การศึกษา กระทรวง
ศึกษาธิการ, 2502.
- _____ . จดหมายเหตุนายวันในการตรวจราชการส่วนภูมิภาคของ ข้าราชการ
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (หม่อมหลวงปิ่น มาลากุล). พระนคร:
โรงพิมพ์คุรุสภา, 2511.

- _____ . (เดอะนิว รีพับลิก) The New Refaulblic พระนคร: โรงพิมพ์
มหาหมกุฎราชวิทยาลัย, 2521.
- _____ . ต้น ต.อ. พระนคร: โรงพิมพ์คุรุสภา, 2507.
- _____ . ต้น ต.อ.ตอ. พระนคร: โรงพิมพ์คุรุสภา, 2508.
- _____ . ต้น ต.อ.ตอนที่สาม. พระนคร: โรงพิมพ์คุรุสภา, 2509.
- _____ . ต้น ต.อ.ตอนที่สอง. พระนคร: โรงพิมพ์คุรุสภา, 2513.
- _____ . นโยบายเกี่ยวกับการจัดโรงเรียนราษฎร์. พระนคร: โรงพิมพ์โรงเรียน
สตรีเนติศึกษา, 2502.
- _____ . บริการเสียง (Sound Services) ของวิทยาลัยทั้แก้ว มหาวิทยาลัย
ศิลปากร พระราชวังสนามจันทร์ จังหวัดนครปฐม. พระนคร: โรงพิมพ์คุรุ
สภา, 2517.
- _____ . บันทึกของ ป.ม. เรื่องการเตรียมการจัดตั้งมหาวิทยาลัยเชียงใหม่
ในโครงการพัฒนาการศึกษาในส่วนภูมิภาค ภาคศึกษา 8. พระนคร:
โรงพิมพ์คุรุสภา, 2504.
- _____ . บันทึกเรื่องการสร้างมหาวิทยาลัยศิลปากร ณ พระราชวังสนามจันทร์
จังหวัดนครปฐม ของหม่อมหลวงปิ่น มาลากุล อธิการบดี. พระนคร:
โรงพิมพ์คุรุสภา, 2508.
- _____ . ประวัติการจัดการศึกษาของมหาวิทยาลัยศิลปากร ณ พระราชวังสนาม
จันทร์ จังหวัดนครปฐม. พระนคร: โรงพิมพ์สำนักทำเนียบนายกรัฐมนตรี,
2512.
- _____ . ประวัติการศึกษาต่างประเทศ. พระนคร: โรงพิมพ์การศาสนา,
2508.
- _____ . ประวัติโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา. พระนคร: โรงพิมพ์คุรุสภา,
2512.

- _____ . พัฒนาการศึกษาในส่วนภูมิภาค. พระนคร: โรงพิมพ์คุรุสภา, 2506.
- _____ . พัฒนาการศึกษาในส่วนภูมิภาค บทที่ 6-7-8. พระนคร: โรงพิมพ์
คุรุสภา, 2504.
- _____ . มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. พระนคร: โรงพิมพ์คุรุสภา, 2504.
- _____ . มหาวิทยาลัย Oxford. พระนคร: โรงพิมพ์คุรุสภา, 2512.
- _____ . รวมปรากฏการณ์และคำปราศรัยของ ม.ล.ปิ่น มาลากุล รัฐมนตรีว่าการ
กระทรวงศึกษาธิการ. พระนคร: โรงพิมพ์อักษรสารการพิมพ์, 2504.
- _____ . วิชาครูเล่มเล็กสำหรับครูโรงเรียนประถมศึกษา. พระนคร: โรงพิมพ์
คุรุสภา, 2502.
- _____ . วิทยาลัยเพชรรัตน. พระนคร: โรงพิมพ์คุรุสภา, 2514.
- _____ . หลักการศึกษ. พระนคร: โรงเรียนไทยพิชการจำกัด, 2506.
- _____ . "เอกลักษณ์ของชาติไทย." ใน เฉลิมพระเกียรติพระมงกุฎเกล้า
หน้า 6-19. กรุงเทพฯ: บรรณกิจ, 2520.
- _____ . โอวาทพระยูทรงศรี. พระนคร: โรงพิมพ์คุรุสภา, 2512.
- _____ . โอวาทพระยูทรงศรี : พัฒนาการศึกษาในส่วนภูมิภาค. พระนคร:
โรงพิมพ์คุรุสภา, 2506.
- _____ . "การเสด็จพระราชดำเนินทอดพระเนตรสุริยุปราคาเต็มดวงที่หัวอก."
ใน อนุสารท้องฟ้าจำลองกรุงเทพฯ ฉบับพิเศษ ครบรอบ 12 ปี หน้า 1-11.
กรมวิชาการ, 2519.
- _____ . พระบรมราชานุสาวรีย์พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว
กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชวนพิมพ์, 2530.
- _____ . ประวัติโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา,
2512.
- _____ . บรรณอนุสรณ์ 16 ก.พ. 2501. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา, 2511.

- _____ . ปกิณกะของ ป.ม. พระนคร: โรงพิมพ์คุรุสภา, 2513.
- _____ . ประวัติศาสตร์สมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวโดยย่อ.
กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชวนพิมพ์, 2528.
- _____ . ไปต่างประเทศ (ตอนที่หนึ่ง). พระนคร: โรงพิมพ์คุรุสภา, 2502.
- _____ . นิราศเดี่ยวเที่ยวท่องกับน้องแก้ว. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา,
2519.
- _____ . เฉลิมพระเกียรติพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์บรรณกิจ,
2520.
- _____ . พระมหากษัตริย์ผู้ยิ่งใหญ่. พระนคร: โรงพิมพ์คุรุสภา, 2516.
- _____ . มีอะไรในอดีต (เมื่อ 60 ปีก่อน). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ไทยเชม,
2523.
- _____ . ดุสิตสมิต. พระนคร: โรงพิมพ์ไทยเชม, 2522.
- _____ . นิทรรศการวรรณกรรมพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว
24 พฤศจิกายน-29 ธันวาคม 2521. พระนคร: โรงพิมพ์วัฒนาพานิช,
2522.
- _____ . วิชาครู เล่มเล็กและศึกษานิเทศ. พระนคร: โรงพิมพ์มิตรไทย, 2505.
- _____ . "บันทึกเรื่องวัดบรมวงศักรวาราม" ใน พระบรมราชานุสาวรีย์แสดง
คุณานุคุณของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวและเรื่องค่ายหลวง
หาดเจ้าสำราญ. พระนคร: โรงพิมพ์คุรุสภา, 2516.
- _____ . เขียนโคลงกลอนบทละครอันใจแล้ว ขอแหวกแนวการเขียนเปลี่ยน
เสียบ้าง. พระนคร: โรงพิมพ์ไทยเชม, 2523.
- _____ . คำขวัญของ ม.ล.ปิ่น มาลากุล. พระนคร: โรงพิมพ์คุรุสภา, 2495
- _____ . คำประพันธ์. พระนคร: โรงพิมพ์คุรุสภา, 2518.
- _____ . คำประพันธ์บางเรื่อง. พระนคร: โรงพิมพ์คุรุสภา, 2507.

- _____ . คำประพันธ์ร้อยเรื่องแต่งระหว่าง (2460-2505). พระนคร:
โรงพิมพ์คุรุสภา, 2505.
- _____ . คำประพันธ์วันครู. พระนคร: อมรินทร์การพิมพ์, 2523.
- _____ . คำประพันธ์ 2507. พระนคร: โรงพิมพ์คุรุสภา, 2508.
- _____ . คำประพันธ์สรรมาบรรณาการแด่ทุกท่านที่ไม่มีศรีจิต. พระนคร:
โรงพิมพ์คุรุสภา, 2518.
- _____ . โคลงกลอน 2521. พระนคร: อมรินทร์การพิมพ์, 2521.
- _____ . โคลงสี่สุภาพ. พระนคร: โรงพิมพ์คุรุสภา, 2518.
- _____ . บทละครคณิตศาสตร์เรื่องสามมากกว่าห้า ใจโลไม่เจ็ยวเงินหาย.
พระนคร: โรงพิมพ์คุรุสภา, 2511.
- _____ . บทละครพูดเล่มใหญ่ของหม่อมหลวงปิ่น มาลากุล, พระนคร: องค์การ
คำคุรุสภา, 2518.
- _____ . บทละครวิทยุศึกษาสิบเรื่อง. พระนคร: องค์การคำคุรุสภา, 2512.
- _____ . บันทึกและบทวิทยุปริทรรศน์เรื่อง "ไปสวนลุมพินี" และบทวิทยุปริทรรศน์
เรื่อง "งานฉลอง 25 ศตวรรษของพุทธศาสนาที่อินเดีย." พระนคร:
โรงพิมพ์คุรุสภา, 2500.
- _____ . ปกิณกะของ ป.ม.. พระนคร: โรงพิมพ์คุรุสภา, 2513.
- _____ . ศึกษามานิต. พระนคร: โรงพิมพ์คุรุสภา, 2498
- _____ . สามมากกว่าห้า. พระนคร: โรงพิมพ์คุรุสภา, 2506
- _____ . สุวัฒน์โยธา. พระนคร: โรงพิมพ์คุรุสภา, 2497.
- _____ . อันความกรุณาปานี้. พระนคร: โรงพิมพ์คุรุสภา, 2514.
- _____ . "ค้ายหลวงหากเจ้าสำราญ" ในพระบรมราชานุศาสนียแสดงคุณคุณ
ของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวและเรื่องค้ายหลวงหาก
เจ้าสำราญ. พระนคร: โรงพิมพ์คุรุสภา, 2516.
- _____ . เที่ยวอเมริกาใต้ไปรอบโลก. พระนคร: โรงพิมพ์คุรุสภา, 2507.

- _____ . เที่ยวอเมริกาใต้ไปรอบโลก. พระนคร: โรงพิมพ์คุรุสภา, 2508.
- _____ . "นิราศพายาใจไปรอบโลก" ใน นิราศเรื่องเมืองไทยไปรอบโลกและนิราศพายาใจไปรอบโลก. พระนคร: โรงพิมพ์คุรุสภา, 2519.
- _____ . นิราศพายาใจไปรอบโลกตอนต้น. พระนคร: โรงพิมพ์คุรุสภา, 2515
- _____ . นิราศร่อนรอนแรมไปรอบโลก นิราศพายาใจไปรอบโลก. พระนคร: องค์การฯของคุรุสภา, 2520.
- _____ . นิราศเดี่ยวเที่ยวท่องกับน้องแก้ว. พระนคร: โรงพิมพ์คุรุสภา, 2515.
- _____ . บรรณอนุสรณ์. พระนคร: โรงพิมพ์คุรุสภา, 2511.
- _____ . "ประวัติศาสตร์สมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว" ใน พระมหากษัตริย์คุณอันสิ้นเกล้า. พระนคร: โรงพิมพ์คุรุสภา, 2516.
- _____ . ประวัติศาสตร์สมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวโดยย่อ. พระนคร: ไทยวัฒนาพานิช, 2520.
- _____ . พระมหากษัตริย์คุณอันสิ้นเกล้า. พระนคร: โรงพิมพ์คุรุสภา, 2516.
- _____ . พระมหากษัตริย์คุณอันสิ้นเกล้า (พิมพ์ครั้งที่ 2) พระนคร: โรงพิมพ์คุรุสภา, 2516.
- _____ . พระราชกรณียกิจที่เกี่ยวกับการศึกษา. พระนคร: โรงพิมพ์คุรุสภา, 2514.
- _____ . พระราชกรณียกิจที่เกี่ยวกับการศึกษา (ทักษิณ). พระนคร: โรงพิมพ์คุรุสภา 2514.
- _____ . มีอะไรในอดีต (เมื่อ 60 ปีก่อน) ของประทีปมิตร (นามแฝง). พระนคร: โรงพิมพ์ไทยเซม, 2523.
- _____ . รวมเรื่องเที่ยว. พระนคร: องค์การฯของคุรุสภา, 2501.

- _____ . รำพึงถึงพระผู้. พระนคร: โรงพิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัย, 2523.
- พงศ์ศักดิ์ วรสุนทรโรสถ. "ทิศทางใหม่ของอาชีวศึกษา." ใน รวมบทความอาชีวศึกษา หน้า 106-110. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์วิทยากร, 2517.
- พงศ์อินทร์ ศุขขจร. ประวัติการศึกษาไทย. กรุงเทพฯ: ก้าวหน้าการพิมพ์, 2515.
- พระเสด็จสุเรนทราธิบดี, เจ้าพระยา. จรรยาแพทย์. พระนคร: โรงพิมพ์คุรุสภา, 2504 (พิมพ์เป็นอนุสรณ์ในการพระราชทานเพลิงศพท่านผู้หิิงเสด็จพระเสด็จสุเรนทราธิบดี พ.จ. ณ เมรหน้าพลับพลาอิสริยาภรณ์ วัดเทพศิรินทราวาส 12 เมษายน 2504).
- วิญญู สาธิต. หลักการศึกษ. พระนคร: สำนักพิมพ์สุภา, 2521.
- _____ . หลักการบริหารการศึกษา. พระนคร: วัฒนาพานิช, 2514.
- รอง ศยามานนท์และคณะ. ประวัติกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2435-2507. พระนคร: โรงพิมพ์คุรุสภา, 2507.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. "โครงการพัฒนาการศึกษาตามแผนการห้าปี." ใน งานพัฒนาของกระทรวงศึกษาธิการ เล่ม 3. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สหกรณ์ชนสงเคราะห์แห่งประเทศไทย, 2506.
- _____ . งานพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ เล่ม 1. พระนคร: โรงพิมพ์บรรพการ, 2503.
- _____ . ประวัติกระทรวงศึกษาธิการ 2435-2507. พระนคร: โรงพิมพ์คุรุสภา, 2507.
- _____ . ทำเนียบข้าราชการกระทรวงศึกษาธิการ (เฉพาะส่วนกลาง) กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา, 2525.
- _____ . 200 ปี ของการศึกษาไทย. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา, 2526.
- _____ . กรมสามัญศึกษา. รายงานการประชุมคณะที่ปรึกษาเรื่องการศึกษาประชาชาติ พ.ศ. 2494. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การช่างวิจิการศึกษาแผนการพิมพ์, 2498.

____. สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ. ศิลปินแห่งชาติ 2530.

กรุงเทพฯ: อมรินทร์พริ้นติ้งกรุ๊ป จำกัด, 2530.

ศุภร ศรีแสง. ปรัชญาและแนวคิดทางการศึกษา. มหาสารคาม: อภิชาติการพิมพ์,
2522.

สุลักษณ์ ศิวรักษ์. ปรัชญาการศึกษา. พระนคร: สำนักพิมพ์เคล็ดไทย, 2516.

สมโรจน์ สวัสดิกุล ณ อุษงยา. เจ้าพระยาพระเสด็จสุเรนทราธิบดี. กรุงเทพฯ:
โรงพิมพ์โรงเรียนเนติศึกษา, 2522.

____. "บทความสดุดีเจ้าพระยาพระเสด็จสุเรนทราธิบดี" ใน สคูตบุคคลสำคัญ
ของไทย หน้า 100. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สามเจริญพานิช, 2525.

สารานุกรมพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว. กรุงเทพฯ: เจริญวิทย์การพิมพ์,
2523. (คณะกรรมการฉลองวันพระบรมราชสมภพครบ 8 รอบ และ 100
ปี ของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว จัดพิมพ์เป็นอนุสรณ์ในงาน
เปิดหอวิชาอนุสรณ์ วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2524)

อัจฉราพร กุญพิสมัย. อุดมการณ์นิยมของผู้นำไทย. กรุงเทพฯ: สถาบันไทย
คดีศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2525.

อมรรตฤณาร์ักษ์ (แจ่ม สุนทรเวช) จมื่น. คู่มือธานีเมืองประชาธิปไตยของพระบาท
สมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว. กรุงเทพฯ: บริษัทโรงพิมพ์ไทยวัฒนา
พานิช, 2513.

อภัย จันทวิมล. ครูไทย 200 ปี. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา, 2525.

อนุสรณ์เจ้าพระยาพระเสด็จสุเรนทราธิบดี (ม.ร.ว.เปีย มาลากุล) เสนาบดี
กระทรวงธรรมการ พ.ศ. 2454-2458. พระนคร: ไทยวัฒนาพานิช,
2510.

บทความในวารสาร

"การแก้ปัญหาทางการบริหารการศึกษาซึ่งเกิดจากตัวผู้นำ." ครู 3(9) (มิถุนายน 2522): 18-26.

"การศึกษาคืออะไร." ครูปริทัศน์ 5(2) (พฤษภาคม 2523): 70-73.

"การศึกษาผู้ใหญ่ในประเทศไทย." ศูนย์ศึกษา 10 (พฤษภาคม 2506): 10-14.

"ความเคลื่อนไหวทางการศึกษาในรอบปี 2506." วิทยาศาสตร์ 13(8) (มกราคม 2507): 40-43.

เจือ สตะเวทิน. "กวีรัตนโกสินทร์ าทณา ม.ล.ปิ่น มาลากุล." ใน ภาษาไทย นอกห้องเรียน เล่ม 2 หน้า 97. กรุงเทพฯ: สุทธิสารการพิมพ์, 2519.

ฐะปะนีย์ นาครทรรพ. "ผลงานด้านการศึกษาของยูเนสโกในประเทศไทยในรอบ 25 ปี." วารสารคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยการศึกษา สหประชาชาติ 4 (มกราคม 2515): 31.

ธีระวุฒิ สุทธิสงคราม. "ประวัติและงานสำคัญของหม่อมหลวงปิ่น มาลากุล รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ." มิตรครู 19 (ตุลาคม 2516): 21.

ชญ์ แสงศักดิ์. "การอาชีวศึกษา : อดีต ปัจจุบัน อนาคต." วิทยาคาร 74 (กรกฎาคม-กันยายน 2518): 2-16.

บัว ศจิเสวี. "พระมหากรุณาธิคุณของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวที่พระราชทานแก่มหม่อมหลวงปิ่น มาลากุล." วารสารจันทร์เกษม 143 (กรกฎาคม-สิงหาคม 2520): 8.

"บทวิเคราะห์เราต้องการอะไรจากการศึกษา." ครูปริทัศน์ 7 (9) (ธันวาคม 2525) : 40-43.

ประยูร ศรีประสาธน์และนิรมล กิตติวิบูลย์. "นโยบายการศึกษาของไทยในยุค รัตนโกสินทร์." วารสารการศึกษาแห่งชาติ 16(กรกฎาคม-สิงหาคม 2517) : 223.

- "ปัญหาการศึกษาในชนบทไทย." สังคมพัฒนา 9 (กันยายน - ตุลาคม 2524).
 ปิ่น มาลากุล, ม.ล.. "การแก้ไขข้อบกพร่องทางการศึกษา." วิทยาสาร
 20 (พฤษภาคม 2509): 29.
- _____. "การคนหาวัน." คณิตศาสตร์ 116(พฤษภาคม 2509): 257-260.
- _____. "การคนหาวัน." จันทร์เกษม 68 (มกราคม 2509): 12-16.
- _____. "การร่วมมือจัดทำโครงการศึกษาส่วนภูมิภาคของประเทศในเอเชีย
 ตะวันออกเฉียงใต้" วิทยาสาร 10 (มีนาคม 2509): 29.
- _____. "การโอนการศึกษาประชาบาล." วิทยาสาร 22 (มิถุนายน 2509)
 : 29.
- _____. "ความเคลื่อนไหวทางการศึกษา." ศูนย์ศึกษา 10 (พฤศจิกายน
 2497): 43-59.
- _____. "คำปราศรัยของรัฐมนตรีกระทรวงศึกษาธิการ." ศูนย์ศึกษา
 46(พฤศจิกายน 2500): 1-3.
- _____. "นิราศร่อนรอนแรมไปรอบโลก." วิทยาคาร 7(กันยายน 2507)
 : 528-552; 8 (ตุลาคม 2507): 635-666.
- _____. "พระราชกรณียกิจเกี่ยวกับการศึกษา." วารสารคณะกรรมการ
 ศึกษาแห่งชาติ 7 (ธันวาคม 2515): 11-34.
- _____. "พัฒนาการศึกษาในส่วนภูมิภาค." วารสารจันทร์เกษม 44 (มีนาคม-
 เมษายน 2507): 5.
- _____. "สาร ม.ล.ปิ่น มาลากุล ในงานวันครู." มิตรครู 2 (มกราคม
 2507): 9.
- _____. "โอวาทในพิธีประสาทปริญญา." ศูนย์ศึกษา 45 (ตุลาคม 2500)
 : 62-70.
- โพยม วรเจริญ. "พิธีพระราชทานปริญญาบัตร." สภาการศึกษาแห่งชาติ
 5 (มิถุนายน 2514): 51-52.

"พัฒนาการทางการศึกษาของไทยในรอบ 25 ปี" วารสารการศึกษาแห่งชาติ
18 (ธันวาคม-มกราคม 2527): 97.

มัลลิกา ศวิตชาติ. "บุคคลผู้ได้รับเหรียญคุณงามความดีเฉลิมพระเกียรติ." ข่าวราชการ
27 (ธันวาคม 2525): 102.

สมบัติ จำปาเงิน. "พญา หม่อมหลวงปิ่น มาลากุล ผู้คิดปฏิทินล้านปีและปฏิทินเสียง." ชัยพฤกษ์วิทยาศาสตร์ 22(40): 36-39.

สมพร เทพสิงหา. "ครูตัวอย่างของโลก." ศูนย์ศึกษา 7 (กันยายน 2503): 45.
สวรรค์ (นามแฝง). "มหาราชผู้วางรากฐานการศึกษาของชาติ." วัฒนธรรมไทย
9(8) (ตุลาคม 2512): 7-10.

"สัมภาษณ์ราชบัณฑิต ม.ล.ปิ่น มาลากุล ประธานสำนักศิลปกรรม." วารสารราชบัณฑิตสถาน 3(กรกฎาคม - กันยายน 2520): 3.

"สัมภาษณ์อดีตรัฐมนตรีกระทรวงศึกษาธิการ." วิทยาจารย์ 83(4) (เมษายน 2528)
: 28-42.

สาโรช บัวศรี. "ข้อคิดเกี่ยวกับปรัชญาการศึกษาไทย." ปริทัศน์ 7(3) (ธันวาคม 2512-กุมภาพันธ์ 2513): 86-92.

สุมล วุฒิเสน. "ตัวควบคุมการศึกษาของไทยในยุคปัจจุบัน." ครูปริทัศน์ 10
(มิถุนายน 2528): 42-48.

สุมาลี ตั้งถนอมรัตน์. "ระบบการศึกษาและผลกระทบต่อเยาวชนไทย." สตรีทัศน์
3(2) (พฤษภาคม-กรกฎาคม 2528): 28-30.

อภิรักษ์ (นามแฝง). "จากเพื่อนักการศึกษา." ครูปริทัศน์ 5 (กันยายน 2523)
: 17.

เอกวิทย์ น. ถलग. "การจัดการศึกษาในรอบ 50 ปีที่ผ่านมา." ประชาศึกษา
28 (2) (กันยายน 2519): 20-31.

_____ . "ทัศนะบางประการเกี่ยวกับกลยุทธ์นโยบายการศึกษา." ประชาศึกษา 19(4) (พฤศจิกายน 2510): 183-195; 19(5) (ธันวาคม 2510) : 243-251.

_____ . "ปรัชญาการศึกษาที่เป็นของเราเอง." ปริทัศน์ 7(2) (กันยายน-พฤศจิกายน 2512): 10-20.

_____ . "เมื่อเกิดการจัดการศึกษาแบบตะวันตกเข้ามาสู่สยาม." สังคมศาสตร์ปริทัศน์ 6 (กันยายน-พฤศจิกายน 2511): 84.

เหมวงษ์ (นามแฝง). "อดีตการศึกษาของไทย." วัฒนธรรมไทย 8(4) (มิถุนายน 2511): 65-67.

สัมภาษณ์

บุญเปรี๊ยะ ประจันตบริบาล. อดีตอาจารย์สังกัดกรมการฝึกหัดครู. สัมภาษณ์, 2 ธันวาคม 2529.

ปิ่น มาลากุล, ม.ค. อดีตรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ. สัมภาษณ์, 25 มีนาคม 2553.

ชมรัตน์ ปรีชากุล. บรรณาธิการหอวิชาการสุพรรณบุรี. สัมภาษณ์, 11 กันยายน 2529.

อภัย จันทวิมล. อดีตปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. สัมภาษณ์, 13 มกราคม 2550.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาษาอังกฤษหนังสือและบทความภาษาต่างประเทศ

Pin Malakul, M.L. Miscellaneous problems. Bangkok: Kurusapa Press, 1960.

_____. School in the Village. London: Longmans, 1960.

_____. "Professor Sukich Nimmanhaeminda (1906-1976)". Journal of the Siam Society 64, pt. 2 (July 1976): 238-341.

_____. Proposed projects for the Department of Education in Thailand (n.p., n.d.) (mimeograph).

_____. Seminar on rural adult education : Mysore, 1949. Bangkok: Thaiwatana Panich, 2511. (In commemoration of Thailand's twenty years in Unesco).

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ท่านคิดว่า " การศึกษา " คืออะไร ?

ตอบตามตำรา เช่นนี้ว่า

" การศึกษา คือ สิ่งที่ทำให้คน
มีสติปัญญา และได้วิชา "

วิชา

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ในสมัยที่ท่านดำรงตำแหน่งสำคัญในวงการศึกษ ท่านได้ใช้
แนวความคิดปรัชญาใดมาจัดการศึกษา ?

ได้เคยใช้แนวคิดของสังขปริยัติ ๒๗ ประการ

สังขปริยัติ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ผลงานทางการศึกษาชิ้นที่ท่านภาคภูมิใจ ?

ตอบ: เป็นคนตัวจริงของคนไทยที่ทำงาน
ในต่างประเทศ เช่น SEAMES (สเปค) และ SEAMEO (สอศ) และ SEAMEC (สอศ)
SEAMES (สเปค) และ SEAMEO (สอศ) และ SEAMEC (สอศ)

อ.ดร.ดร.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ในฐานะที่ท่านเคยเป็นนักบริหารงานการศึกษาของชาติ สร้างสรรค์ผลงาน
อันมีคุณประโยชน์เป็นอันมาก ท่านมีหลักการในการบริหารงาน ?

หลักการคือ คือ สัจจะ สุจริต ซื่อสัตย์
เสียสละ ใฝ่หาความรู้ ใฝ่หาความจริง
ใฝ่หาความดี ใฝ่หาความก้าวหน้า ใฝ่หา
ความดีความงาม ใฝ่หาความเจริญ
ใฝ่หาความสงบ ใฝ่หาความร่มเย็น
ใฝ่หาความบริสุทธิ์ ใฝ่หาความสะอาด
ใฝ่หาความผ่องใส ใฝ่หาความสว่างไสว

←
ปิ่นแก้ว

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ประวัติผู้เขียน

นางสาวอัจฉรา เจริญรัต เกิดเมื่อวันที่ 3 สิงหาคม พ.ศ. 2505
ที่จังหวัดกรุงเทพมหานคร สำเร็จปริญญาครุศาสตรบัณฑิต จากวิทยาลัยครูจันทระเกษม
เมื่อปีการศึกษา 2526

ศึกษาต่อในระดับปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชาสารัตถศึกษา สาขาวิชา
พื้นฐานการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย ในปีการศึกษา 2528

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย